

[Poul Hartling.]

og så vil vi tage stilling til den ud fra de synspunkter, jeg her har fremført.

Stinus: Hvis denne udenrigspolitiske debat havde fundet sted et par måneder tidligere, var den sikkert blevet præget af mere optimisme med hensyn til udviklingen på den verdenspolitiske arena, end tilfældet kan blive i dag. For to måneder siden var præsident Nixon på vej til sit historiske besøg i Kina, det Kina, som i oktober sidste år på FNs generalforsamling omsider fik bekræftet retten til sin plads i verdensorganisationen. Og hele verden nærede håb om, at dette besøg kunne bringe en løsning af Indokinakonflikten i hvert fald et skridt nærmere. Fremgik noget sådant ikke af det fælles kinesisk-amerikanske communiqué, der blev udsendt ved afslutningen af Nixons Kinabesøg, så var teksten dog holdt i sådanne vendinger, at håbet kunne bevares.

Hvilke synspunkter der er kommet frem under drøftelserne mellem præsident Nixon og de kinesiske ledere, kan der kun gisnes om, men umiddelbart må det synes, at Kina, sådan som tingene har udviklet sig — eller havde udviklet sig før Nixons besøg — må være interesseret i, at Vietnamkrigen og Indokinakonflikten i det hele taget bringes til ophør. Pekingregeringen betragter efter alt at dømme den russiske indflydelse i Nordvietnam med lige så megen uro, som den betragter den amerikanske tilstedeværelse i Sydvietnam. Den amerikanske inddæmningspolitik over for Kina er afløst af en tilsvarende russisk. Kun fred i Indokina vil kunne reducere russisk indflydelse i Hanoi. Hvis det er rigtigt, at Kina i dag betragter Sovjetunionen som hovedmodstanderen, skulle USA og Kina kunne se en fælles interesse i et Indokina bestående af neutrale, uafhængige stater.

Med udgangspunkt i den opfattelse, at Kina må være interesseret i fred i Indokina, må man dernæst spørge: hvilken indflydelse, hvilke påvirkningsmuligheder har Kina over for regeringen i Hanoi? De er nok små sammenlignet med den indflydelse, der udøves af Sovjetunionen, som tegner sig for den meget store del af våbenleverancerne til Nordvietnam. Det er altså snarere i Moskva end i Peking, at nøglen til fred i Indokina skal søges. Derfor næres der også et vist håb

til præsident Nixons forestående besøg i Sovjetunionen, hvis det da gennemføres efter de seneste dages udvikling i Vietnamkrigen.

I sin rapport af 9. februar til kongressen om USAs udenrigspolitik i 1970'erne taler præsident Nixon om en omlægning af amerikansk politik. Hans besøg i Kina skal betragtes som et væsentligt skridt mod en omlægning af Asienpolitikken for at sikre en fredelig udvikling i denne del af verden. Lige nu synes præsident Nixon imidlertid at være nået nøjagtigt dertil, hvor præsident Johnson var kommet, da han i erkendelse af, at hans Vietnampolitik havde lidt nederlag, besluttede ikke at lade sig genopstille. Det pust af forventning, der vejredes i forbindelse med Nixons Pekingrejse og det planlagte Moskva-besøg, er ganske fejlet bort med den stedfunde oplussen af krigshandlingerne i Sydvietnam og de genoptagne og udvidede bombninger af Nordvietnam.

Indtil for få uger siden var det nedtrapning af det amerikanske engagement i Indokina og vietnamisering, der var den amerikanske præsidents erklærede politik. Der kan være nogen uenighed om, hvad det var, der den 23. marts fik USA til at afbryde fredsforhandlingerne i Paris, fredsforhandlingerne, der har varet 3½ år, uden at man tilsyneladende er kommet ud af stedet. Den opfattelse er kommet til udtryk blandt amerikanske kommentatorer, at afbrydelsen af fredsforhandlingerne skete ud fra en amerikansk vurdering af styrkeposition i Vietnam. Præsidenten har selv givet udtryk for den opfattelse, at hans vietnamiseringspolitik var lykkedes, at vietnameserne nu selv — det vil jo i den forbindelse sige Saigonregeringen — var i stand til at overtage de kampopgaver, der hidtil havde været amerikanernes, og at der derfor var mindre og mindre for amerikanerne at forhandle om i Paris.

I dag, 4 uger senere, må verden og sikkert også det amerikanske folk konstatere, at præsident Nixons vietnamiseringspolitik er slået fejl. Den bombing af Nordvietnam, af Hanoi og Haiphong, som præsident Johnson standsede, og som præsident Nixon nu har genoptaget og udvidet, bærer præg af desperation. Så kan man fra amerikansk side nok så meget undskylde bombningerne med, at nordvietnameserne først havde brudt den